

Ольга Вус-Столярчук

Науковий керівник – канд. іст. наук, доц. Шишкін І. Г.,
Національний університет “Острозька академія”

РОЛЬ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ПОЛЬЩЕЮ У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

У статті розглядається транскордонне співробітництво між державами в галузі туризму. Проаналізовано діяльність Єврорегіонів “Буг” та “Карпати”, узагальнено результати їх роботи у напрямку розвитку туризму в прикордонних територіях.

In article examined cross-border cooperation between States in the field of tourism. The activity of Euroregion “The Bug” and “The Carpathians”, summarized the results of their work in the development of tourism in the border areas.

В статье рассматривается трансграничное сотрудничество между государствами в области туризма. Проанализирована деятельность еврорегионов “Буг” и “Карпаты”, обобщены результаты их работы в направлении развития туризма в приграничных территориях.

Участь України в європейському регіональному співробітництві та розвиток двосторонніх міждержавних відносин є одним із головних напрямів зовнішньої політики нашої держави. Важливим завданням є розкриття потенціалу транскордонного співробітництва і підвищення ефективності функціонування Єврорегіонів. Особливу увагу слід приділити розвитку транскордонного співробітництва у західній та південно-західній частинах України, оскільки саме Волинська, Львівська, Закарпатська, Івано-Франківська, Чернівецька та Одеська області безпосередньо межують з країнами-членами Європейського Союзу.

Республіка Польща є стратегічним союзником нашої держави. Одним із пріоритетних напрямів співпраці України і Польщі є туризм. За результатами 2010 року польські громадяни перетнули

кордон України більше двох мільйонів разів, із них майже 144 тисячі перетинів було здійснено з метою туризму, а кордон Польщі – майже 5 мільйонів українців, із них 1,35 млн. із метою туризму. Частка відвідувань із метою туризму збільшиться, якщо додати до неї подорожі з метою відвідування родичів та друзів, бізнесу, спорту, лікувально-оздоровчих програм, паломництва, службових від'їздів, освітніх програм, подорожі з науковими цілями, шопінгу.

Угода між Урядом України та Урядом Республіки Польща про міжрегіональне співробітництво, підписана 24 травня 1993 року є головним документом, який регулює українсько-польське міжрегіональне співробітництво. Існує ще низка документів стратегічного характеру, які присвячені питанням українсько-польського транскордонного співробітництва і розвитку туризму в прикордонних територіях зокрема: “Стратегія транскордонного співробітництва “Карпати 2003-2011”, міждержавна “Стратегія українсько-польського міжрегіонального і прикордонного співробітництва (2004 р.)”; міжрегіональна українсько-польська стратегія транскордонного співробітництва між Львівською і Волинською областями та Люблінським і Підкарпатським воеводствами (2004 р.). Про підвищення ефективності взаємодії між суб’єктами і учасниками українсько-польської транскордонної співпраці у туристичній галузі йдеться також у “Державній програмі розвитку транскордонного співробітництва на 2007-2010 рр.”, яка була затверджена 27 грудня 2006 р. Постановою Кабінету Міністрів України.

Сьогодні цікавість до розвитку співпраці в галузі туризму підкріплюється можливістю залучення коштів зі структурних фондів Європейського Союзу у рамках Програми Добросусідства Польща – Білорусь – Україна для реалізації спільних транскордонних проєктів у сфері туризму та рекреації. Накопичено досвід успішної реалізації спільних проєктів транскордонної співпраці у сфері туризму (міжнародні туристичні маршрути “Карпатський Євросерегійон”, “Зелене коло”, “Підземне місто” та інші). Важливою подією було спільне проведення Україною та Польщею фінальної частини Чемпіонату Європи з футболу у 2012 р. В економіку країн інвестували 30,2 млрд євро, з яких майже 90% було витрачено на розвиток інфраструктури в Польщі та Україні. Україну відвідали 7 мільйонів туристів, що принесло країні 1,3 млрд євро.

Про важливість розвитку туризму в прикордонних регіонах йдеться у Державній стратегії регіонального розвитку України на період до 2015 року і Національній стратегії регіонального розвитку Польщі на період 2007-2013 роки. Україна та Польща співпра-

цюють у межах двох Єврорегіонів: “Карпати” та “Буг”, що дає можливість місцевим органам влади розробляти спеціальні програми у сфері туризму, реалізувати конкретні туристичні проекти, вирішувати проблеми, які пов’язані з розвитком туристичної галузі.

Першим на тернах України був створений Карпатський Єврорегіон в лютому 1993 року. До його складу увійшли прикордонні території п’яти держав: Словаччини, Угорщини, Румунії, Польщі (Підкарпатське воєводство), України (Львівська, Івано-Франківська, Закарпатська, Чернівецька області).

Участь України у даній Асоціації має важливе стратегічне значення, оскільки співпраця і партнерство між прикордонними областями є потужним інтеграційним інструментом розвитку і поглиблення загальноєвропейських процесів інтеграції і не обмежується тільки співробітництвом в економічній, культурній і соціальній сферах. Один з напрямків такої співпраці – розвиток туризму в прикордонних областях – передбачає створення інфраструктури надання послуг прихильникам сільського і зеленого туризму.

Ще одним важливим проектом є пішохідний пункт пропуску “Лубня-Волосате”, що дає можливість створити міжнародний замкнутий туристичний маршрут “Карпатський Єврорегіон”. Це відкриває шлях для близько 30-40 тис. туристів з Європи щороку, дає новий поштовх і в економічній співпраці, що у свою чергу сприяє значному наповненню місцевих бюджетів.

З 2007 року була запроваджена Програма транскордонного співробітництва Польща – Білорусь – Україна на 2007 – 2013 роки. У рамках Програми транскордонного співробітництва Польща – Білорусь – Україна на 2007 – 2013 роки розроблено і реалізовано низку українсько-польських проектів, зокрема проект “Стратегія розвитку прикордонних територій України та Польщі до 2015 року”.

29 вересня 1995 року було утворено Єврорегіон “Буг” до складу якого сьогодні входять прикордонні території трьох країн: Білорусі, Польщі (Люблінське воєводство), і України (Волинська область та, в якості асоційованих членів, Сокальський і Жовківський райони Львівської області).

Одним із пріоритетних завдань Єврорегіону “Буг” є розвиток туристичної сфери у прикордонних територіях. В рамках роботи цього регіону було здійснено ряд проектів спрямованих на розвиток туризму на прикордонних територіях.

З липня 2006 р. по січень 2007 року було реалізовано проект “Туризм без кордонів – промоція туристичних центрів Єврорегіону Буг”. Метою проекту стало зміцнення туристичного сектору

міст Любліна, Луцька, Бреста через модернізацію системи обслуговування та промоції транскордонного туризму, інноваційність та оптимізацію попередньо здійснених заходів щодо розвитку туризму на теренах Єврорегіону Буг.

У липні-грудні 2009 року за підтримки Міністерства закордонних справ Республіки Польща втілено в життя проект “Стратегія туристичного розвитку міста Луцька в умовах транскордонних євроінтеграційних процесів”. За результатом проекту розроблено Стратегію туристичного розвитку міста Луцька.

Розроблення моделі співпраці між громадськими організаціями та місцевою владою у сфері туризму та промоції стало результатом проекту, який реалізовувався у липні-грудні 2010 року під назвою “Ідь до сусіда: транскордонне співробітництво для розвитку туризму”.

У липні 2011 року відбулось підписання тристоронньої українсько-польсько-білоруської декларації про реалізацію проекту зі створення міждержавних інформаційних центрів екологічного туризму, які діятимуть у Луцьку, Любліні та Бресті (Єврорегіон Буг).

Українсько-польське транскордонне співробітництво в галузі туризму, не дивлячись на динамічний розвиток, інтенсивність двостороннього діалогу, наявність успішно реалізованих проектів має цілий ряд проблем, які гальмують подальший поступ у даній сфері. До таких проблем варто віднести: недосконалість нормативно-правової бази, недостатню підтримку суб’єктів туристичної діяльності з боку держави, дефіцит інвестицій у розвиток матеріальної бази туризму, недостатнє наукове обґрунтування розвитку туризму в прикордонних регіонах.

Українсько-польські відносини в галузі туризму у прикордонних територіях мають сприятливі перспективи для подальшого розвитку, а за умови аналізу та вирішення поточних проблем транскордонного співробітництва можуть стати чинником для посилення і поглиблення добросусідських відносин між нашими народами, територіальними громадами, органами державної влади, сприятимуть розвитку транспортної інфраструктури, співпраці в галузі науки і культури, охорони навколишнього середовища, пошквалюванню інвестиційної діяльності в прикордонних територіях.

Список використаних джерел та літератури:

1. Аналітичний документ “Карпатський Горизонт 2013” – обґрунтування доцільності розробки та реалізації окремої операційної програми ЄС для регіону Карпат у наступній фінансовій перспективі [Електро-

ний ресурс]: Єврорегіон: Карпати-Україна. – Режим доступу: <http://euoregionkarpaty.com.ua/-2020.html>. – Назва з екрана

2. Мельникова І.М. Україна у взаємовідносинах з прикордонними державами Центрально-Східної Європи: створення міжнародно-правових підвалин добросусідства і співробітництва [Текст] / І.М. Мельникова // Україна в європейських міжнародних відносинах. – К. : Знання, 1998. – С. 69-82.

3. Реалізація співпраці Волинської області та Люблінського воєводства Польщі в культурній сфері в межах єврорегіону “Буг” [Електронний ресурс]: Україна та Польща: минуле, сьогодення, перспективи. – Режим доступу: <http://ukrpolnauka.wordpress.com/2011/11/01>. – Назва з екрана.

4. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туризму в українсько-польських відносинах [Електронний ресурс]: все о туризме. Туристическая библиотека. – Режим доступу: http://tourlib.net/statti_ukr/bilanjuk.htm. – Назва з екрана.

5. Чикаленко Л.Д. Українсько-польські відносини в контексті сучасних інтеграційних процесів у Центрально-Східній Європі [Текст] / Л.Д. Чикаленко // Україна в європейських міжнародних відносинах. – К. : Знання, 2002. – С. 120-131.